

PVBO / FinFlux

PROCESSEN WWFT EN SANCTIEWET

Inhoudsopgave:

Processen Wwft.....	3
Processen Sanctiewet.....	3
Wwft: Identificatie	4
Procedure Identificatie (cliëntenonderzoek).....	4
Wwft: Risicoclassificatie	7
Procedure risicoclassificatie Wwft.....	8
Wwft: Ongebruikelijke transacties	10
Procedure Melding ongebruikelijke transacties	10
Sanctiewet	11
Relatieonderzoek natuurlijke personen	12
Relatieonderzoek rechtspersonen	13
Risico-indicatoren	13
Controleren.....	13
Identificatie natuurlijk persoon	15
Identificatie rechtspersoon	16

Processen Wwft

De Wet ter voorkoming van Witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) is in 2008 in de plaats gekomen van de toenmalige Wet Identificatie bij Dienstverlening (WID) en de Wet MOT (Melding Ongebruikelijke Transacties). Financiële dienstverleners vallen onder deze wet voor zover zij bemiddelen in levensverzekeringen. De Wwft is in 2018 herzien, wat tot een uitbreiding van verplichtingen voor bemiddelaars heeft geleid.

De wet behandelt enerzijds de noodzaak van een juiste en sluitende identificatie van klanten en belanghebbenden voorafgaand aan de dienstverlening, en anderzijds de behandeling van transacties die ongebruikelijk (en dus potentieel verdacht) zijn.

Het doel van de maatregelen is te verhinderen dat de financiële systemen in Nederland worden gebruikt om criminele of terroristische activiteiten te funden. De strijd tegen het witwassen van geld is één van de speerpunten van de internationale gemeenschap om de financiële markten zuiver, transparant en integer te houden.

De AFM ziet toe op naleving van de Wwft.

Processen Sanctiewet

De Sanctiewet dateert al van 1977. Zij is de wettelijke basis voor de uitvoering van sanctiemaatregelen die door de Verenigde Naties en/of de Europese Unie zijn uitgevaardigd. Het doel van deze Sanctiewet is te voorkomen dat financiële middelen mogelijk in handen komen van ongewenste partijen. Daarom is het verboden om transacties uit te voeren of te faciliteren die mogelijk tot gevolg hebben dat deze partijen over financiële middelen komen te beschikken. Verzekeren is een van de middelen om dergelijke transacties te faciliteren.

Op grond van de Sanctiewet moeten sanctiewet-instellingen hun administratie zodanig op orde hebben dat (rechts)personen die zich hierin bevinden en die gesanctioneerd zijn, kunnen worden opgemerkt.

Als sanctiewet-instelling gelden:

- banken en verzekeraars
- gevolmachtigden
- beursmakelaars

- beleggingsondernemingen (inclusief dienstverleners onder het Nationaal Regime Mifid).

DNB houdt in het kader van de Sanctiewet toezicht op banken en verzekeraars, gevolmachtigden en beursmakelaars. De AFM houdt in het kader van de Sanctiewet toezicht op beleggingsondernemingen.

Wwft: Identificatie

De identificatie van een klant of een belanghebbende (het zogenaamde cliëntenonderzoek) dient te gebeuren bij het aangaan van een zakelijke relatie. Het cliëntenonderzoek dient in ieder geval te worden gedaan bij incidentele transacties van tenminste € 15.000,-, of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een gezamenlijke waarde van tenminste € 15.000,-. De identiteit kan eenmaal worden vastgelegd en kan vervolgens worden aangewend voor alle vervolgdiensten.

De herziene Wwft laat geen ruimte voor het aanwijzen van situaties waarin altijd vereenvoudigd cliëntenonderzoek kan plaatsvinden. Eerder waren gevallen waarin sprake was van levensverzekeringen waarvan de jaarlijkse premie € 1.000,- of minder bedroeg, of waarvan de eenmalige koopsom € 2.500,- of minder bedroeg vrijgesteld. Dat is nu niet meer het geval.

Met het cliëntenonderzoek moet worden bereikt dat het mogelijk is om transacties die vermoedelijk verband houden met het witwassen van (crimineel) geld of terrorismefinanciering te herleiden tot natuurlijke personen. Aan het cliëntenonderzoek worden bepaalde eisen gesteld.

Procedure Identificatie (cliëntenonderzoek)

1. De directeur vraagt na bij de klant of deze eerder onderwerp is geweest van een cliëntenonderzoek. De gegevens uit een eerder cliëntenonderzoek mogen worden overgenomen mits dit is uitgevoerd door een:
 - a. advocaat; of
 - b. registeraccountant; of
 - c. accountant-of administratieconsulent of belastingadviseur binnen de EU; of
 - d. Nederlands trustkantoor

- e. gereguleerde financiële instelling binnen de EU (bijvoorbeeld een bank).
2. De directeur stelt ter gelegenheid van het eerste contact met de klant, voorafgaand aan de dienstverlening, diens identiteit vast en - indien van toepassing - die van de uiteindelijke belanghebbende.
 3. De identiteit kan worden vastgesteld aan de hand van:
 - een geldig (diplomatiek) paspoort, of
 - een geldig rijbewijs, of
 - een geldige verblijfsvergunning, of
 - een geldige gemeentelijke identiteitskaart.
 4. De directeur legt daarbij de volgende persoonlijke gegevens van de klant vast:
 - a. de achternaam en de voorna(a)m(en);
 - b. de geboortedatum;
 - c. het adres;
 - d. de woonplaats dan wel plaats van vestiging;
 - e. het rekeningnummer ten laste waarvan de eerste premiebetaling wordt gedaan.
 5. De directeur legt van het document met behulp waarvan de identiteitsvaststelling heeft plaatsgevonden de volgende kenmerken vast:
 - a. de aard van het document;
 - b. het nummer van het document;
 - c. de uitgiftedatum van het document;
 - d. de plaats van uitgifte van het document.
 6. Wanneer de cliënt een rechtspersoon is, verwerft de directeur inzicht in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt. Daartoe wordt in ieder geval het Handelsregister van de Kamer van Koophandel geraadpleegd.
 7. De directeur legt vast wat de doelstelling en de aard van de dienstverlening is.

8. De directeur registreert en bewaart deze gegevens op een toegankelijke wijze en verstrekt de gegevens op verzoek aan de daartoe bevoegde instantie, in dit geval de AFM.
9. Wanneer de klant niet fysiek aanwezig is ter identificatie voert de directeur op zijn minst de volgende acties uit:
 - a. voor de vaststelling van de identiteit worden aanvullende documenten, gegevens of informatie verzameld;
 - b. mogelijke aanvullende documenten kunnen zijn (niet limitatief):
 - bankafschriften
 - salarisstroken
 - werkgeversverklaringen
 - arbeidsovereenkomsten
 - facturen nutsbedrijven
 - c. de overlegde documenten, gegevens of informatie worden beoordeeld op echtheid;
 - d. er wordt vastgelegd en gecontroleerd dat de betaling van de eerste premie of koopsom wordt gedaan ten laste van een rekening van de klant bij een bank die de identiteit al eerder conform de wettelijke voorschriften heeft vastgesteld.
10. De directeur controleert bij de identificatie van een zakelijke cliënt wie de Ultimate Beneficial Owner (UBO), oftewel de uiteindelijk belanghebbende(n) is / zijn. Een UBO is een natuurlijke persoon die:
 - a. een belang houdt van meer dan 25% in het kapitaal van de cliënt; of
 - b. meer dan 25% van de stemrechten kan uitoefenen in de algemene vergadering; of
 - c. feitelijk zeggenschap kan uitoefenen in de cliënt; of
 - d. begunstigde is van 25% of meer van het vermogen van de cliënt of trust; of
 - e. een bijzondere zeggenschap heeft over 25% of meer van het vermogen van de cliënt.
11. Teneinde de UBO('s) te kunnen achterhalen, brengt de directeur de organisatiestructuur van de zakelijke cliënt in kaart, inclusief alle concernrelaties. Zie ook punt 5. De resultaten worden op een toegankelijke wijze gearhiveerd.

12. De persoonsgegevens van de UBO worden vastgelegd conform punten 3 t/m 5.
13. De directeur onderzoekt of de klant of de UBO een Politically Exposed Person (PEP) is. Een PEP draagt in de regel een hoger corruptieniveau in zich, zeker wanneer die afkomstig is uit een land dat hoog op de internationale corruptie-index staat.
14. De persoonsgegevens van de PEP worden vastgelegd conform punten 3 t/m 5.
15. De bewaartermijn bedraagt tot vijf jaar na het beëindigen van de overeenkomst op grond waarvan de dienst is verleend. De directeur ziet er op toe dat deze termijn in acht wordt genomen.
16. De directeur zorgt er voor dat deze procedure bekend is bij alle medewerkers die mogelijk in aanraking komen met de identificatie van klanten en / of het vaststellen van de UBO('s).
17. De directeur draagt zorg voor een correcte uitvoering van bovenstaande procedure.

Wwft: Risicoclassificatie

De wet vereist dat instellingen op basis van objectieve criteria cliënten indelen in verschillende risicocategorieën. Deze risicocategorieën vormen de basis voor de omvang en diepgang van cliëntidentificatie, -verificatie, acceptatie en de monitoring van nieuwe en bestaande klanten.

De in de praktijk meest gehanteerde risicocriteria zijn: land- of geografisch risico, cliëntrisico en productrisico. Het gewicht dat aan elk van deze criteria wordt gegeven om het risico op witwassen en financieren van terrorisme te bepalen, kan per instelling verschillen. Hoe hoger de risico's hoe meer inspanning de instelling moet verrichten om de risico's in kaart te brengen en te beheersen.

Land- of geografisch risico

Sommige landen of geografische regio's brengen een hoger risico met zich mee op witwassen of financieren van terrorisme dan andere landen. Onder meer de

Financial Action Task Force (FATF) en de National Corruption Index (NCI) publiceren lijsten met landen en gebieden waar verhoogde risico's worden geconstateerd. Op basis van deze openbare lijsten kunnen instellingen een eigen risico-inschatting maken.

Cliëntrisico

Sommige cliënten brengen een verhoogd risico met zich mee, zoals rechtspersonen met een ingewikkelde structuur, of branches waar traditiegetrouw veel contant geld in omloop is.

Productrisico

Ook bepaalde producten brengen een hoger risico met zich mee. Denk aan bijvoorbeeld handel in edelmetalen en bankbiljetten, of bijzondere vormen van vermogensbeheer.

Procedure risicoclassificatie Wwft

1. De directeur draagt zorg voor de invoering van een systeem van risicoclassificatie, waarbij (potentiële) relaties in risicocategorieën kunnen worden ingedeeld.
2. De organisatie heeft beschreven welke categorieën van risico's en cliënten een onacceptabel risico vormen. De directeur is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van dit beleid.
3. Wanneer er sprake is van een onacceptabel risico zal de organisatie geen zaken doen met of diensten verlenen aan de betreffende cliënt. Een daartoe strekkend besluit wordt genomen door de directie.
4. De directeur voert een nulmeting uit om de bestaande relaties onder te brengen in de gedefinieerde risicocategorieën.
5. Nieuwe klanten of cliënten worden door de directeur op basis van een eerste globale beoordeling ingedeeld in een van de gedefinieerde risicocategorieën.
6. Nieuwe relaties die op grond van de onder punt 5 bedoelde globale beoordeling worden geclassificeerd als relatie met een verhoogd risico op witwassen en financieren van terrorisme, worden aan een nader onderzoek

onderworpen. In dat geval wordt nadere informatie over de betreffende relatie ingewonnen via bijvoorbeeld Kamer van Koophandel en/of bedrijfsinformatiediensten.

7. Transacties van relaties, die zijn geclassificeerd als relaties met een verhoogd risico op witwassen en financieren van terrorisme, worden periodiek, doch uiterlijk één maal per jaar gemonitord. Deze monitoring wordt uitgevoerd door de directeur.
8. Transacties van relaties, die zijn geclassificeerd als relaties met een verminderd of laag risico op witwassen en financieren van terrorisme, worden door de bij de transactie betrokken medewerker(s) gemonitord op het moment dat een dergelijke relatie een nieuwe transactie wenst. Daarbij wordt gelet op:
 - a. frequentie van de tot dan doorgevoerde transacties;
 - b. gangbaarheid van de gevraagde transactie voor de betreffende branche;
 - c. gangbaarheid van de gevraagde transactie voor de betreffende relatie.
9. Indicaties dat een relatie een verhoogd risico is (geworden) op witwassen en financieren van terrorisme, worden door de bij de betreffende transacties betrokken medewerker(s) doorgegeven aan de directeur.
10. Wanneer er indicaties zijn dat een bestaande relatie een verhoogd risico is geworden op witwassen of financieren van terrorisme, wordt de relatie opnieuw beoordeeld en opnieuw ingedeeld in een gedefinieerde risicocategorie. Een eventueel besluit tot herindeling van een relatie wordt genomen door de directeur.
11. De directeur zorgt er voor dat deze procedure bekend is bij alle medewerkers die mogelijk in aanraking komen met de acceptatie van nieuwe relaties en cliënten.
12. De directeur draagt zorg voor een correcte uitvoering van bovenstaande procedure.

Wwft: Ongebruikelijke transacties

Wanneer een transactie door een financieel dienstverlener wordt ingeschat als zijnde ongebruikelijk, dient deze transactie te worden gemeld aan de Financial Intelligence Unit Nederland, dat sinds 2006 bestaat. Er gelden bepaalde indicatoren die kunnen wijzen op de ongebruikelijkheid van een voorgenomen transactie.

Procedure Melding ongebruikelijke transacties

1. Voor het signaleren en melden van een ongebruikelijke transactie gelden bepaalde indicatoren:
 - a. transacties waarbij er aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme;
 - b. transacties met (rechts)personen die zijn gevestigd in landen of gebieden, die door de minister van Financiën en de minister van Justitie zijn aangewezen als onaanvaardbaar risico voor witwassen of terrorismefinanciering.
2. De directeur meldt transacties die in verband kunnen worden gebracht met witwassen of financieren van terrorisme aan het Meldpunt: Financial Intelligence Unit Nederland: www.FIU-Nederland.nl.
3. De melding wordt gedaan binnen een termijn van veertien dagen nadat het ongebruikelijke karakter van een transactie is vastgesteld.
4. Bij de melding worden de volgende gegevens aan het Meldpunt verstrekt:
 - a. de identiteit van de klant, en – indien van toepassing – de identiteit van degene ten behoeve van wie de transactie wordt uitgevoerd;
 - b. de aard en het nummer van het identiteitsbewijs van de klant;
 - c. de aard, het tijdstip en de plaats van de transactie;
 - d. de omvang en de bestemming en herkomst van de gelden;
 - e. de omstandigheden op grond waarvan de transactie als ongebruikelijk wordt beoordeeld;
 - f. een omschrijving van de eventuele zaken van grote waarde die bij de transactie betrokken zijn.

5. Transacties die in verband met witwassen of financieren van terrorisme aan politie of justitie worden gemeld, worden ook aan het Meldpunt (zie punt 2) gemeld.
6. Wanneer bij het doorvoeren van een ongebruikelijke transactie (tevens) sprake is van een schending van voor het kantoor geldende integriteitsprincipes, wordt deze transactie behandeld als incident in de zin van de Wft. Dit betekent dat bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) formeel melding wordt gemaakt van een incident, en daarnaast zal in het interne incidentenregister van de onderneming worden vastgelegd wat er gebeurd is, en welke maatregelen zijn genomen om herhaling zo mogelijk te voorkomen.
7. De directeur zorgt er voor dat deze procedure bekend is bij alle medewerkers die mogelijk in aanraking komen met ongebruikelijke transacties.
8. De directeur draagt zorg voor een correcte uitvoering van bovenstaande procedure.

Sanctiewet

De Sanctiewet is niet beperkt tot een of meer specifieke productgroepen. Het faciliteren van financiële transacties ten behoeve van gesanctioneerde partijen kan immers door middel van tal van financiële producten plaatsvinden, dus ook schadeverzekeringen, hypotheek en kredieten. Overtredingen van de Sanctiewet worden aangemerkt als een economisch delict, op basis waarvan een overtreder strafrechtelijk kan worden vervolgd.

Sanctiewet-instellingen (zie inleiding op pagina 3) moeten in het kader van hun interne bedrijfsvoering waarborgen scheppen dat gesanctioneerde personen en organisatie tijdig worden opgemerkt. Toezichthouders DNB en AFM zien toe op de inrichting en effectiviteit van deze waarborgen.

Voor die kantoren waar voornamelijk met schadeverzekeringen wordt gewerkt in de eigen regio, is het risico op een "ongewenste" relatie een stuk minder groot dan internationaal werkende kantoren, of kantoren die zich met vermogensopbouw bezighouden. Het is echter voor alle kantoren, groot of klein, generalist of specialist, van belang om zorgvuldig om te gaan met het accepteren

van nieuwe klanten. Ken-uw-klant (ook wel Customer Due Diligence, afgekort CDD), is daarom een belangrijk principe, niet alleen in Wwft en Sanctiewet, maar ook in de Wft.

Een CDD-procedure bestaat uit de volgende onderdelen:

1. het uitvoeren van een onderzoek naar een (potentiële) relatie, gericht op identificatie en verificatie van de relatie;
2. het accepteren (of weigeren) van de relatie;
3. het monitoren van de relatie en de transacties die met de relatie worden aangegaan.

Ad 1.

De werkzaamheden in het kader van een onderzoek naar een potentiële relatie worden uitgesplitst in een relatieonderzoek naar personen en een relatieonderzoek naar rechtspersonen. Nadat het relatieonderzoek is afgerond zal op basis van risico-indicatoren worden gecontroleerd of de potentiële relatie op een sanctielijst is opgenomen.

Belangrijk: lopende het relatieonderzoek en eventuele daaruit voortvloeiende controles mag nog geen dekking of dienstverlening aan de (potentiële) relatie worden toegezegd!

Relatieonderzoek natuurlijke personen

In het kader van het relatieonderzoek legt de directeur gegevens van de bij de verzekering betrokken natuurlijke personen vast. Het gaat hierbij om verzekeringnemers, verzekerden en eventuele begunstigden.

Ten aanzien van deze personen worden de volgende gegevens vastgelegd:

- volledige naam (voornamen, roepnaam, achternaam, eventueel meisjesnaam)
- geboortedatum
- geboorteplaats
- woonadres
- geslacht
- nationaliteit
- werkgever.

Relatieonderzoek rechtspersonen

Ten aanzien van rechtspersonen legt de directeur de volgende zaken vast:

- organisatiestructuur / organigram
- identiteit en bevoegdheden van vennoten, maten, bestuurders en uiteindelijk belanghebbenden (conform bovengenoemde regels voor de identificatie van personen)
- branche(s) waarin de rechtspersoon actief is
- belangrijkste klanten van de rechtspersoon
- eventueel: landen waarmee de rechtspersoon zaken doet
- betrokkenheid bij mogelijke fraude van de geïdentificeerde vennoten, maten, bestuurders en uiteindelijk belanghebbenden
- treedt de rechtspersoon op voor zichzelf of voor andere personen of rechtspersonen
- is de vertegenwoordiger van de rechtspersoon bevoegd tot het aangaan van de gevraagde transactie(s).

Risico-indicatoren

De directeur kijkt of de vastgelegde gegevens te kwalificeren zijn als een potentieel risico in het kader van de Sanctiewet. Potentiële risico's kunnen zijn:

- nationaliteit van een persoon
- branche waarin de rechtspersoon actief is
- klanten van de rechtspersoon
- landen waarmee de rechtspersoon zaken doet
- aard van de gevraagde transactie
- indicaties over de herkomst van de financiële middelen die worden ingelegd als risico- of investeringspremie.

Controleren

Sanctiewet-instellingen zijn verplicht voorafgaand aan het aangaan van een zakelijke relatie en tijdens de looptijd daarvan, te controleren of een cliënt gesanctioneerd is door de Nederlandse regering of een buitenlandse organisatie waarvan Nederland lid is resp. deel uitmaakt. Concreet houdt dit in dat sanctiewet-instellingen de volgende sanctielijsten moeten controleren:

Sanctielijst Verenigde Naties

<https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>

Sanctielijst Europese Unie

<https://sanctionsmap.eu/#/main>

Nationale sanctielijst terrorisme

<https://www.rijksoverheid.nl/nationaleterrorismelijst>

Het controleren van sanctielijsten kan ook worden uitbesteed aan een gespecialiseerde externe partij. Er moet dan wel objectief kunnen worden vastgesteld dat de externe partij hierin deskundig is.

Ons kantoor is aan te merken als sanctiewet-instelling. De controles van de sanctielijsten worden intern uitgevoerd door de directeur.

Wanneer uit controle van de sanctielijsten blijkt dat de betreffende relatie gesanctioneerd is, zal hiervan melding worden gemaakt bij de bevoegde toezichthouder. De directeur is hiervoor verantwoordelijk.

Na het uitvoeren van het relatieonderzoek en de eventueel daaruit voortvloeiende controles neemt de directie een beslissing of ten behoeve van de relatie de gevraagde transactie kan worden uitgevoerd.

Wanneer het kantoor in het kader van haar reguliere dienstverlening voor een relatie indicaties krijgt dat de betreffende relatie mogelijk gesanctioneerd kan zijn, zullen de hiervoor genoemde stappen (al dan niet volledig) worden herhaald.

Identificatie natuurlijk persoon

Achternaam	
Eventueel achternaam bij geboorte	
Voorletter(s)	
Tussenvoegsel(s)	
Roepnaam	
Geslacht	
Geboortedatum	
Adres	
Postcode	
Woonplaats	
Bankrekeningnummer (IBAN)	
Te identificeren natuurlijk persoon fysiek aanwezig tijdens identificatie	☐ ja ☐ nee
Identificatiedocument	☐ paspoort ☐ rijbewijs ☐ verblijfsvergunning ☐ identiteitskaart
Nummer identificatiedocument	
Uitgiftedatum identificatiedocument	
Plaats uitgifte identificatiedocument	
Origineel identificatiedocument gezien door	
Datum controle	
Aanvullende documenten bij fysieke afwezigheid te identificeren natuurlijk persoon	☐ bankafschrift(en) ☐ salarisstro(o)k(en) ☐ werkgeversverklaring(en) ☐ arbeidsovereenkomst(en) ☐ factu(u)r(en) nutsbedrijven ☐ anders, nl.
Aanvullende documenten gecontroleerd op echtheid	☐ ja ☐ nee
Eerste betaling premie of koopsom gecontroleerd	☐ ja ☐ nee
Gewenste dienstverlening	
Identificatie uitgevoerd door	
Controle aanvullende documenten uitgevoerd door	
Indicatie risico op mogelijke betrokkenheid bij witwassen of financieren van terrorisme	

Identificatie rechtspersoon

Statutaire naam	
Handelsna(a)m(en)	
Vestigingsadres	
Postcode en woonplaats	
Postadres	
Postcode en woonplaats	
KvK-nummer	
SBI-code(s)	
Omschrijving activiteiten	
Soort rechtspersoon	☐ eenmanszaak ☐ vennootschap onder firma ☐ besloten vennootschap ☐ naamloze vennootschap ☐ commanditaire vennootschap ☐ stichting ☐ vereniging ☐ anders, nl.
Bestuurder(s)	
Aandeelhouder(s)	
Hoogste concernrelatie	
KvK-nummer hoogste concernrelatie	
Vestigingsadres hoogste concernrelatie	
Bankrekeningnummer rechtspersoon (IBAN)	
Vertegenwoordiger rechtspersoon	
Functie vertegenwoordiger	
Bevoegdheid vertegenwoordiger	
Uiteindelijk belanghebbende(n)	
Uiteindelijk belanghebbende(n) als natuurlijk persoon geïdentificeerd	☐ ja ☐ nee
Eerste betaling premie of koopsom gecontroleerd	☐ ja ☐ nee
Gewenste dienstverlening	
Handelt rechtspersoon met klanten in buitenland	☐ ja ☐ nee
Zo ja, in welk(e) land(en) zijn deze klanten overwegend gevestigd	
Op welke doelgroep(en) richt rechtspersoon zich	
Identificatie uitgevoerd door	
Controle (aanvullende) documenten uitgevoerd door	
Indicatie risico op mogelijke betrokkenheid bij witwassen of financieren van terrorisme	